

МІНІСТЭРСТВА АДУКАЦЫІ РЭСПУБЛІКІ БЕЛАРУСЬ
БЕЛАРУСКІ ДЗЯРЖАЎНЫ ЎНІВЕРСІТЭТ
ФІЛАЛАГІЧНЫ ФАКУЛЬТЭТ
Кафедра гісторыі беларускай літаратуры

ПАШКЕВІЧ
Рыгор Сяргеевіч

ПРАБЛЕМА АДЗІНСТВА ВЕРЫ І ДЗЯРЖАВЫ Ў ПАЛЭМІЧНЫХ
ТВОРАХ І. ПАЦЕЯ, П. СКАРГІ І М. СМАТРЫЦКАГА

Дыпломная работа

Навуковы кіраўнік:
кандыдат філалагічных навук,
дацэнт У. Г. Кароткі

Допущана да абароны

«___» _____ 2024 г.

Заг. кафедры гісторыі беларускай літаратуры
доктар філалагічных навук, прафесар Л. Д. Сінькова

Мінск, 2024

РЭФЕРАТ

Структура і аб'ём. Агульны аб'ём дыпломнай работы – 69 старонак, 2 главы (першая складаецца з двух падраздзелаў, другая – з трох), спіс выкарыстаных крыніц уключае 74 найменні.

Ключавыя словы: ПАЛЕМІЧНАЯ ЛІТАРАТУРА БАРОКА КАНЦА XVI – ПЕРШАЙ ПАЛОВЫ XVII СТАГОДДЗЯ, ПАЛЕМІЧНАЯ ЛІТАРАТУРА ВКЛ, ПЁТР СКАРГА, МЕЛЕЦІЙ СМАТРЫЦКІ, ІПАЦІЙ ПАЦЕЙ, ПАЛІТЫЧНАЯ ФІЛАСОФІЯ, ПОЛЬСКАМОЎНАЯ ЛІТАРАТУРА БЕЛАРУСІ, РЭЛІГІЙНАЯ ЛІТАРАТУРА РЭЧЫ ПАСПАЛІТАЙ.

Аб'ект даследавання – творы палемічнай літаратуры эпохі Барока: трактаты Пятра Скаргі, Іпація Пацея і Мялеція Сматрыцкага.

Прадмет даследавання – рэлігійна-палітычны аспект палемічнай літаратуры Барока канца XVI – пачатку XVII стт., рытарычныя прыёмы палемікі, паэтыка жанраў.

Мэта дыпломнай работы: вылучэнне асобных мадэляў і патэрнаў у рэлігійнай і грамадска-палітычнай думцы эпохі Барока сярод айчынных аўтараў-палемістаў.

Метады даследвання: гісторыка-літаратурны, параўнальны, біяграфічны і метада кантэкстнага аналізу.

Атрыманыя рэзультаты і іх навізна: феномен палемічнай літаратуры Барока быў разгледжаны ў культурна-гістарычным і мастацка-эстэтычным аспектах. Вылучаны асноўныя грамадска-палітычныя і рэлігійныя перакананні рэлігійных дзеячаў ВКЛ канца XVI – пачатку XVII стт. Прадстаўлены падрабязны аналіз гэтых ідэй. Навуковая навізна дыпломнай работы грунтуецца на вывучэнні ідэйнай спадчыны найбольш значных аўтараў палемічнай літаратуры.

Сфера магчымага практычнага прымянення: вынікі даследвання могуць знайсці прымяненне пры напісанні дыпломных і курсавых работ, састаўленне спецкурсаў па гісторыі палемічнай літаратуры ВКЛ.

Аўтар дыпломнай работы пацвярджае, што прыведзеныя ў ёй матэрыялы аб'ектыўна адлюстроўваюць стан даследаванага аб'екта, а ўсе запазычаныя з літаратурных ці іншых крыніц палажэнні і канцэпцыі суправаджаюцца спасылкамі на іх аўтараў.

РЕФЕРАТ

Структура и объём. Общий объём дипломной работы – 69 страницы, 2 главы (первая включает в себя два подраздела, вторая – три), список использованных источников включает 74 наименования.

Ключевые слова: ПОЛЕМИЧЕСКАЯ ЛИТЕРАТУРА БАРОККО КОНЦА XVI – ПЕРВОЙ ПОЛОВИНЫ XVII ВЕКА, ПОЛЕМИЧЕСКАЯ ЛИТЕРАТУРА ВКЛ, ПЁТР СКАРГА, МЕЛЕТИЙ СМОТРИЦКИЙ, ИПАТИЙ ПОТЕЙ, ПОЛИТИЧЕСКАЯ ФИЛОСОФИЯ, ПОЛЬСКОЯЗЫЧНАЯ ЛИТЕРАТУРА БЕЛАРУСИ, РЕЛИГИОЗНАЯ ЛИТЕРАТУРА РЕЧИ ПОСПОЛИТОЙ.

Объект исследования – произведения полемической литературы эпохи Барокко: трактаты Петра Скарги, Ипатия Пацея и Мелетия Смотрицкого.

Предмет исследования – религиозно-политический аспект полемической литературы Барокко конца XVI – начала XVII вв., риторические приёмы полемики, поэтика жанров.

Цель дипломной работы: выделение отдельных моделей и паттернов в религиозной и общественно-политической мысли эпохи Барокко среди отечественных авторов-полемистов.

Методы исследования: историко-литературный, сравнительный, биографический и метод контекстного анализа.

Полученные результаты и их новизна: феномен полемической литературы Барокко был рассмотренный в культурно-историческом и художественно-эстетическом аспектах. Выделены основные общественно-политические и религиозные убеждения религиозных деятелей ВКЛ конца XVI – начала XVII ст. Предоставлен подробный анализ этих идей.

Научная новизна дипломной работы основывается на изучении идейного наследия наиболее значимых авторов полемической литературы.

Сфера возможного практического применения: итоги исследования могут найти применение при написании дипломных и курсовых работ, составление спецкурсов по истории полемической литературы ВКЛ.

Автор дипломной работы подтверждает, что приведённые в ней материалы объективно отображают состояние исследованного объекта, а все заимствованные из литературных или других источников положения и концепции сопровождаются ссылками на их авторов.

ABSTRACT

Structure and scope. The total volume of the thesis is 69 pages, 2 chapters (the first includes two subchapters, the second includes three), the list of used sources includes 74 names.

Key words: POLEMIC LITERATURE OF BAROQUE OF THE LATE XVI – FIRST HALF OF THE XVII CENTURY, POLEMIC LITERATURE OF THE GRAND DUCHY OF LITHUANIA, PETER SKARGA, MELETIUS SMOTRITSKY, HYPATIUS POTEI, POLITICAL PHILOSOPHY, POLISH-LANGUAGE LITERATURE OF BELARUS, RELIGIOUS LITERATURE POLISH- LITHUANIAN COMMONWEALTH.

The object of research is the works of polemical literature of the Baroque era: treatises by Peter Skarga, Hypatius Potei and Meletius Smotritsky.

The subject of research is the religious and political aspect of the polemic literature of the Baroque of the late XVI – early XVII cent., rhetorical methods of polemics, poetics of genres.

The purpose of the thesis: to distinguish individual models and patterns in religious and socio-political thought of the Baroque era among domestic polemic authors.

Research methods: historical-literary, comparative, biographical and contextual analysis method.

The results obtained and their novelty: the phenomenon of polemical literature of Baroque was considered in cultural-historical and artistic-aesthetic aspects. The main socio-political and religious beliefs of religious figures of the Grand Duchy of Lithuania of the late XVI - early XVII stt. Provided detailed analysis of these ideas.

The scientific novelty of the thesis is based on the study of the ideological heritage of the most significant authors of polemical literature.

Scope of possible practical application: the results of the study can be used in writing diploma and term papers, compiling special courses on the history of polemical literature of the Grand Duchy of Lithuania.

The author of the thesis confirms that the materials given in it objectively reflect the state of the studied object, and all provisions and concepts borrowed from literary or other sources are accompanied by references to their authors.